Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MELCHIOR WATHELET
της 26ης Μαρτίου 2015 [1]

Υπόθεση C-63/14

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας

«Παράβαση κράτους μέλους — Κρατικές ενισχύσεις — Υποχρέωση ανακτήσεως — Αντισταθμίσεις για την ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας»

I – **Εισαγωγή**

1. Η παρούσα υπόθεση εγγράφεται στον μακρύ κατάλογο των υποθέσεων οι οποίες αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από τη Γαλλική Δημοκρατία προς τη Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA (στο εξής: SNCM) [2].

2. Με το δικόγραφο της προσφυγής της, το οποίο κατατέθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι, κατά πρώτον, παραλείποντας να λάβει εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να ανακτήσει από τους δικαιούχους τις κρατικές ενισχύσεις που κηρύχθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/435/ΕΕ της Επιτροπής, της 2ας Μαΐου 2013, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.22843 (2012/C) (πρώην 2012/NN) που χορήγησε η Γαλλία στη Société Nationale Corse Méditerranée και στην Compagnie Méridionale de Navigation [3] (στο εξής: επίδικη απόφαση), κατά δεύτερον, παραλείποντας να ακυρώσει εμπροθέσμως όλες τις καταβολές των αναφερομένων στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 1, ενισχύσεων, και, κατά τρίτον, παραλείποντας να ενημερώσει την Επιτροπή, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, περί των ληφθέντων μέτρων προς συμμόρφωση με την απόφαση αυτή, η Γαλλική Δημοκρατία αθέτησε τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθώς και των άρθρων 3 έως 5 της εν λόγω αποφάσεως.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου SNCM και Γαλλία κατά Corsica Ferries France (C-533/12 P και C-536/12 P, EU:C:2014:2142)· του Γενικού Δικαστηρίου Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-349/03, EU:T:2005:221), και Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-565/08, EU:T:2012:415), καθώς και διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-231/05, EU:T:2006:2). Βλ., επίσης, υποθέσεις Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13)· SNCM κατά Επιτροπής (T-454/13)· Γαλλία κατά Επιτροπής (T-74/14), και SNCM κατά Επιτροπής (T-1/15), οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3 — ΕΕ L 220, σ. 20.

II – **Το νομικό πλαίσιο**

3. Το άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ ορίζει:

«Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερόμενους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 107 [ή] ότι η ενίσχυση αυτή εφαρμόζεται καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει.

Αν το εν λόγω κράτος δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή ή οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο κράτος δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά παρέκκλιση των άρθρων 258 [ΣΛΕΕ] και 259 [ΣΛΕΕ].

[…]»

4. Το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] [4], ορίζει τα εξής:

«1. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο (εφεξής αποκαλούμενη "απόφαση ανάκτησης"). Η Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.

2. Το ποσό που πρέπει να ανακτηθεί δυνάμει απόφασης ανάκτησης περιλαμβάνει και τους σχετικούς τόκους, υπολογιζόμενους με το δέον επιτόκιο που ορίζει η Επιτροπή. Οι τόκοι πρέπει να καταβληθούν από την ημερομηνία κατά την οποία η παράνομη ενίσχυση ετέθη στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την ημερομηνία της ανάκτησής της.

3. Με την επιφύλαξη απόφασης του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογή του άρθρου [278 ΣΛΕΕ], η ανάκτηση πραγματοποιείται αμελλητί και σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους, εφόσον αυτές επιτρέπουν την άμεση και πραγματική εκτέλεση της απόφασης της Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτό και σε περίπτωση κινήσεως διαδικασίας ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα που διαθέτουν στα αντίστοιχα νομικά τους συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών μέτρων, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας της Ένωσης.»

III – **Τα πραγματικά περιστατικά**

Α — *Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην έκδοση της επίδικης αποφάσεως*

5. Με την απόφαση της 7ης Ιουνίου 2007, η Εθνοσυνέλευση της Κορσικής ανέθεσε στην κοινοπραξία που αποτελείται από την SNCM και την Compagnie méridionale de navigation SA (στο εξής: CMN) την παροχή της δημόσιας υπηρεσίας θαλάσσιας συγκοινωνίας μεταξύ του λιμένος της Μασσαλίας και των λιμένων της Κορσικής. Με απόφαση της ίδιας ημέρας, ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου της collectivité territoriale de Corse (CTC) εξουσιοδοτήθηκε να υπογράψει τη σύμβαση αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας (στο εξής: ΣΑΔΥ).

4 — ΕΕ L 83, σ. 1.

6. Η ΣΑΔΥ υπογράφηκε για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013. Το άρθρο 1 ορίζει ως αντικείμενό της την παροχή τακτικών υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς επί του συνόλου των γραμμών της αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας μεταξύ του λιμένος της Μασσαλίας και των κορσικανικών λιμένων του Ajaccio, της Balagne, της Bastia, του Porto-Vecchio και του Propriano.

7. Η συγγραφή υποχρεώσεων, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 της ΣΑΔΥ, ορίζει τη φύση των υπηρεσιών αυτών και διακρίνει, ως ακολούθως, μεταξύ:

— της συνεχούς υπηρεσίας «επιβάτες και φορτίο» την οποία οφείλει να παρέχει η κοινοπραξία SNCM-CMN καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (στο εξής: βασική υπηρεσία), και

— της συμπληρωματικής υπηρεσίας «εξυπηρετήσεως επιβατών», που πρέπει να παρέχεται κατά την περίοδο κυκλοφοριακής αιχμής, η οποία καλύπτει περίπου 37 εβδομάδες, στις γραμμές Μασσαλίας-Ajaccio και Μασσαλίας-Bastia, καθώς και κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου έως 30 Σεπτεμβρίου για τη γραμμή Μασσαλίας-Propriano (στο εξής: συμπληρωματική υπηρεσία).

8. Σύμφωνα με τη ΣΑΔΥ, οι δύο ανάδοχοι λαμβάνουν ετήσια συνεισφορά από το Office des transports de la Corse [οργανισμός μεταφορών της Κορσικής] (OTC), ως αντιπαροχή για τη βασική υπηρεσία και τη συμπληρωματική υπηρεσία. Η ετήσια τελική οικονομική αντιστάθμιση για κάθε ανάδοχο περιορίζεται στο ποσό του ελλείμματος εκμεταλλεύσεως, όπως αυτό διαμορφώνεται από τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συγγραφή υποχρεώσεων, λαμβανομένης υπόψη της εύλογης αποδόσεως του επενδεδυμένου ναυτιλιακού κεφαλαίου σε συνάρτηση με τις ημέρες πραγματικής χρήσεώς του για τα δρομολόγια που αντιστοιχούν στις υποχρεώσεις αυτές. Στην περίπτωση που τα πραγματοποιηθέντα έσοδα είναι κατώτερα των προβλεπομένων εσόδων, τα οποία καθόρισαν οι ανάδοχοι στην προσφορά τους, η εν λόγω σύμβαση προβλέπει προσαρμογή της δημόσιας αντισταθμίσεως.

9. Μετά την υπογραφή της, η ΣΑΔΥ τροποποιήθηκε, με αποτέλεσμα να καταργηθούν περισσότερα από 100 δρομολόγια ετησίως, μεταξύ Κορσικής και Μασσαλίας, να μειωθούν τα ετήσια ποσά οικονομικής αντισταθμίσεως αναφοράς κατά 6,5 εκατομμύρια ευρώ για τους δύο αναδόχους και να τεθεί ανώτατο όριο στον ετήσιο μηχανισμό προσαρμογής εσόδων.

Β — *Η επίδικη απόφαση*

10. Κατόπιν καταγγελίας της Corsica Ferries France SAS (στο εξής: Corsica Ferries) σχετικά με παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά ενισχύσεις, των οποίων είχαν επωφεληθεί η SNCM και η CMN χάρη στη ΣΑΔΥ, η Επιτροπή, με επιστολή της 27ης Ιουνίου 2012, πληροφόρησε τις γαλλικές αρχές για την απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ σχετικά με τις ενδεχόμενες ενισχύσεις προς όφελος της SNCM και της CMN που εμπεριέχονταν στη ΣΑΔΥ[5].

11. Κρίνοντας ότι οι προβλεπόμενες από τη ΣΑΔΥ αντισταθμίσεις συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις παράνομες και μη συμβατές με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν πληρούνταν δύο από τα τέσσερα κριτήρια που διέπλασε το Δικαστήριο στην απόφαση Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415).

5 — Βλ. περίληψη στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 5ης Οκτωβρίου 2012 (ΕΕ C 301, σ. 1).

12. Η Επιτροπή διαπίστωσε, κατά πρώτον, ότι η παρεχόμενη από την SNCM συμπληρωματική υπηρεσία δεν ήταν ούτε αναγκαία ούτε ανάλογη προς την ικανοποίηση πραγματικής ανάγκης δημόσιας υπηρεσίας. Εκτίμησε, κατά δεύτερον, αφενός, ότι οι όροι της προκηρύξεως διαγωνισμού δεν είχαν επιτρέψει την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού και, αφετέρου, ότι οι οικονομικές αντισταθμίσεις δεν είχαν καθορισθεί σε συνάρτηση με κοστολογική βάση καθορισθείσα εκ των προτέρων ή σε σύγκριση με τη δομή των οικονομικών βαρών άλλων συγκρίσιμων ναυτιλιακών εταιριών.

13. Η Επιτροπή συμπέρανε εξ αυτών ότι οι ληφθείσες από την SNCM και τη CNM αντισταθμίσεις για την παροχή της συμπληρωματικής υπηρεσίας συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις. Διαπίστωσε ότι ήταν παράνομες καθόσον δεν είχαν καταστεί αντικείμενο προηγούμενης κοινοποιήσεως προς την Επιτροπή. Εκτίμησε, επιπλέον, ότι οι ληφθείσες από την SNCM και τη CMN αντισταθμίσεις για την παροχή της βασικής υπηρεσίας ήταν συμβατές με την εσωτερική αγορά, αντιθέτως προς την περίπτωση αυτών που είχε λάβει η SNCM από 1ης Ιουλίου 2007 για της παροχή της συμπληρωματικής υπηρεσίας.

14. Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα στοιχεία, η Επιτροπή, με την επίδικη απόφαση, έκρινε τα εξής:

«Άρθρο 1

Οι αντισταθμίσεις που καταβλήθηκαν στην SNCM και τη CMN στο πλαίσιο της [ΣΑΔΥ] της 7ης Ιουνίου 2007 συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Οι εν λόγω κρατικές ενισχύσεις χορηγήθηκαν κατά παράβαση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

Άρθρο 2

1. Οι αντισταθμίσεις που καταβλήθηκαν στην SNCM για τη δημιουργία πρόσθετης μεταφορικής ικανότητας που προβλέπονται στα σημεία Ι α) 2), Ι β) 2) και Ι δ) 1.4) της συγγραφής υποχρεώσεων της προαναφερόμενης [ΣΑΔΥ], είναι ασύμβατες με την εσωτερική αγορά.

2. Οι αντισταθμίσεις που καταβλήθηκαν στην SNCM και τη CMN για την εκτέλεση των άλλων υπηρεσιών που προβλέπονται στην προαναφερόμενη [ΣΑΔΥ] είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 3

1. Η Γαλλία οφείλει να ανακτήσει από τον δικαιούχο τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1.

2. Τα προς ανάκτηση ποσά παράγουν τόκους, οι οποίοι υπολογίζονται από την ημερομηνία που τα ποσά τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την πραγματική τους ανάκτηση.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού σύμφωνα με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) 271/2008 ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) 794/2004.

4. Η Γαλλία καταργεί από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης όλες τις πληρωμές των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, οι οποίες θα καταβάλλονταν ενδεχομένως.

Άρθρο 4

1. Η ανάκτηση της ενισχύσεως που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, είναι άμεση και πραγματική.

2. Η Γαλλία εξασφαλίζει την εφαρμογή της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησής της.

Άρθρο 5

1. Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Γαλλία υποβάλλει στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:

(α) το συνολικό ποσό (αρχικό κεφάλαιο και τόκοι) που θα ανακτηθεί από τον δικαιούχο·

(β) αναλυτική περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει και αυτών που προτίθεται να λάβει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση·

(γ) τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί στους δικαιούχους εντολή να επιστρέψουν την ενίσχυση·

(δ) την ημερομηνία και το ακριβές ποσό των μηνιαίων δόσεων και των ετήσιων προσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

2. Η Γαλλία ενημερώνει την Επιτροπή για την πρόοδο των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι να ολοκληρωθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1. Υποβάλλει άμεσα, μετά από απλή αίτηση της Επιτροπής, κάθε πληροφορία σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και αυτά που προτίθεται να λάβει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης αναλυτικά στοιχεία για τα ποσά της ενίσχυσης και των τόκων που έχουν ήδη ανακτηθεί από τον δικαιούχο.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.»

15. Κατά την Επιτροπή, το ποσό της προς ανάκτηση ενισχύσεως είχε υπολογισθεί, κατά τον χρόνο εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως, περίπου σε 220,224 εκατομμύρια ευρώ.

Γ — *Η συμπεριφορά των γαλλικών αρχών μετά την έκδοση της επίδικης αποφάσεως*

16. Η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στις γαλλικές αρχές στις 3 Μαΐου 2013. Ασκήθηκαν κατ' αυτής προσφυγές ακυρώσεως από τη Γαλλική Δημοκρατία και την SNCM, οι οποίες κατατέθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 17 Ιουλίου 2013 στις 27 Αυγούστου 2013 αντιστοίχως[6]. Αποτέλεσε επίσης το αντικείμενο αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων από μέρους της Γαλλικής Δημοκρατίας, η οποία απορρίφθηκε πρωτοδίκως από τον Πρόεδρο του Γενικού Δικαστηρίου[7] και, κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως, από τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου[8].

6 — Πρόκειται για τις υποθέσεις Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13) και SNCM κατά Επιτροπής (T-454/13), εκκρεμείς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

7 — Βλ. διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

8 — Βλ. διάταξη του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

17. Με επιστολή της 20ής Ιουνίου 2013, ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC, P. Giacobbi, επικοινώνησε με τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής, J. Almunia, προκειμένου να πληροφορηθεί τις λεπτομέρειες της εφαρμογής της επίδικης αποφάσεως.

18. Στις 10 Ιουλίου 2013, ο νομάρχης Κορσικής απέστειλε στον πρόεδρο του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC επιστολή, στην οποία ήταν συνημμένη η επίδικη απόφαση. Με την επιστολή αυτή, ο νομάρχης Κορσικής ζήτησε από τον εν λόγω πρόεδρο να τον ενημερώσει για τις ενέργειες στις οποίες θα προέβαινε σχετικά. Επιπλέον, ο νομάρχης Κορσικής έκανε μνεία του γεγονότος ότι η Γαλλική Κυβέρνηση είχε την πρόθεση να αμφισβητήσει την απόφαση της Επιτροπής με προσφυγή ακυρώσεως συνοδευόμενη από αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

19. Την ίδια ημέρα, ο νομάρχης Κορσικής απέστειλε στον πρόεδρο της SNCM αντίγραφο της επιστολής που απευθυνόταν προς τον πρόεδρο του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC, καθώς και αντίγραφο της επίδικης αποφάσεως.

20. Με επιστολή της 17ης Ιουλίου 2013, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής πληροφόρησε τον πρόεδρο του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC ότι, κατ' εφαρμογή της επίδικης αποφάσεως, οι καταβολές των αντισταθμίσεων που είχαν χορηγηθεί στην SNCM για τη συμπληρωματική υπηρεσία έπρεπε να ανασταλούν αμέσως, ότι η ταχθείσα από την επίδικη απόφαση προθεσμία προς αποστολή των πληροφοριών που αναφέρονταν στο άρθρο της 5, παράγραφος 1, είχε ήδη παρέλθει και ότι επιβαλλόταν εξάλλου να τηρηθεί η προθεσμία εκτελέσεως που είχε ορισθεί στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως. Στην επιστολή αυτή, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής υπενθύμιζε ότι, κατ' αρχήν, οι ενισχύσεις «έπρεπε να επιστραφούν στον φορέα που τις παρέσχε, δυνάμει τίτλου πλήρως εκτελεστού, εκδιδομένου από τον εν λόγω φορέα (με την επιφύλαξη ότι ο τελευταίος αυτός είχε κατά νόμο την εξουσία να το πράξει), ή, στην αντίθετη περίπτωση, από άλλη δημόσια αρχή διαθέτουσα τέτοιου είδους εξουσία. Στην προκείμενη περίπτωση, η υποχρέωση ανακτήσεως φαίνεται συνεπώς να βαρύνει το εκτελεστικό συμβούλιο [της CTC] καθόσον η τελευταία αυτή χορήγησε τις ασύμβατες ενισχύσεις, όπως επισημαίνεται στο σημείο 28 της [επίδικης] αποφάσεως».

21. Με επιστολή της 29ης Ιουλίου 2013, ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC πληροφόρησε τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής ότι είχε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα προς ακύρωση της καταβολής της αντισταθμίσεως, η οποία αντιστοιχούσε στη συμπληρωματική υπηρεσία. Προσέθεσε ότι αντιμετώπιζε δυσχέρειες «με τις αρχές του Γαλλικού Κράτους, και ιδίως με τις υπηρεσίες του νομάρχη Κορσικής και με την Chambre régionale des comptes [περιφερειακό σχηματισμό του ελεγκτικού συνεδρίου], οι οποίες αμφισβητούν το κύρος της αποφάσεως της Επιτροπής αρνούμενες πλήρως τον εκτελεστό της χαρακτήρα».

22. Με επιστολή της 2ας Σεπτεμβρίου 2013, η Επιτροπή ζήτησε από τις γαλλικές αρχές να την πληροφορήσουν, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της εν λόγω επιστολής, περί των μέτρων που είχαν λάβει προς εφαρμογή της επίδικης αποφάσεως. Στην εν λόγω επιστολή, η Επιτροπή υπενθύμισε στις γαλλικές αρχές ότι εφόσον απόφαση περί ανακτήσεως κρατικών ενισχύσεων δεν έχει εγκύρως ανασταλεί, παραμένει πλήρως και άμεσα εκτελεστή. Επιπλέον, ζήτησε από τις γαλλικές αρχές να της διευκρινίσουν τις επιπτώσεις της εφαρμογής της επίδικης αποφάσεως στη χρηματοοικονομική κατάσταση της SNCM, δεδομένου ότι, κατά τις εν λόγω αρχές, η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως θα επέφερε αναπόφευκτα την αφερεγγυότητα και τη δικαστική εκκαθάριση της εταιρίας αυτής. Ως προς το ζήτημα αυτό, η Επιτροπή διατύπωσε ορισμένα ερωτηματικά, επ' αφορμή πληροφοριών που διέθετε, κατά τις οποίες το εκτελεστικό συμβούλιο της CTC μελετούσε την πιθανότητα, βάσει εκθέσεως του OTC, να προτείνει στην Εθνοσυνέλευση της Κορσικής να υπογράψει με την κοινοπραξία, η οποία αποτελείται από την SNCM και τη CMN, νέα ΣΑΔΥ για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων μεταξύ Μασσαλίας και των λιμένων της Κορσικής για την περίοδο που κάλυπτε τα έτη 2014 έως 2023.

23. Επειδή δεν έλαβε απάντηση των γαλλικών αρχών, η Επιτροπή, με επιστολή της 20ής Σεπτεμβρίου 2013, «[κάλεσε] εκ νέου τις γαλλικές αρχές να προβούν αμέσως στην ανάκτηση της ενισχύσεως, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, να ακυρώσουν (και κατά περίπτωση να ανακτήσουν) το σύνολο των προς καταβολή ενισχύσεων για την παροχή της συμπληρωματικής υπηρεσίας από την ημέρα της κοινοποιήσεως της [επίδικης αποφάσεως] και να υποβάλουν έκθεση περί της καταστάσεως της ανακτήσεως, συμπεριλαμβανομένης επεξηγήσεως της μεθόδου υπολογισμού των τόκων». Η Επιτροπή τους επισήμανε ότι όφειλαν να της διαβιβάσουν τις πληροφορίες αυτές εντός προθεσμίας 20 εργασίμων ημερών από την ημερομηνία της επιστολής. Η Επιτροπή επισήμανε, τέλος, ότι η συμπληρωματική αυτή προθεσμία κατ' ουδέν μετέβαλλε την υποχρέωση προς άμεση εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως και ότι, ελλείψει της εκτελέσεως αυτής, οι υπηρεσίες της θα ήταν υποχρεωμένες να της προτείνουν την ανάληψη δράσεως κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

24. Δύο μήνες αργότερα, δηλαδή στις 29 Νοεμβρίου 2013, οι γαλλικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι η CTC είχε αναστείλει, ήδη από τα τέλη Ιουλίου 2013, τις καταβολές των αντισταθμίσεων που σχετίζονταν με την αποκαλούμενη «συμπληρωματική» υπηρεσία, βάσει προσωρινής εκτιμήσεως που είχε υπολογισθεί με αφετηρία τα αναφερόμενα στην επίδικη απόφαση ποσά. Προκειμένου περί του συνολικού ποσού της αντισταθμίσεως προς ανάκτηση από τους δικαιούχους (κατά κεφάλαιο και τόκους), οι γαλλικές αρχές ενημέρωσαν περί δυσχερειών ως προς τον υπολογισμό του, δεδομένου ότι ο διαχωρισμός, από μέρους της Επιτροπής, μεταξύ «βασικής υπηρεσίας» και «συμπληρωματικής υπηρεσίας» ήταν, κατά την άποψή τους, τεχνητός, καθόσον οι δύο αυτές υπηρεσίες ήταν αδιαχώριστες και συμμετείχαν στην επίτευξη του σκοπού της εδαφικής συνοχής.

25. Στις 18 Δεκεμβρίου 2013, ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC απέστειλε προς τον εθνικό γραμματέα μεταφορών του συνδικάτου Κορσικανών εργαζομένων, A. Mosconi, επιστολή περί των σκοπών που επιδίωκε, επισημαίνοντας ιδίως ότι «η CTC δεν θα εξέδιδ[ε] κανέναν εκτελεστό τίτλο και δεν θα κινούσ[ε] καμία διαδικασία που θα κατέληγε σε επίσπευση της τύχης της [SNCM]».

26. Πλείονα γεγονότα συνέβησαν μετά την κατάθεση της παρούσας προσφυγής λόγω παραβάσεως στις 10 Φεβρουαρίου 2014.

27. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Γαλλική Δημοκρατία διευκρίνισε ότι η από 29 Οκτωβρίου 2014 αίτηση της Veolia-Transdev με αίτημα την επίσπευση της επιστροφής του δανείου που είχε χορηγήσει στην SNCM είχε προκαλέσει, στις 4 Νοεμβρίου 2014, τη δήλωση παύσεως πληρωμών της εταιρίας αυτής.

28. Προσέθεσε επίσης ότι στις 7 και στις 19 Νοεμβρίου 2014, ο OTC είχε εκδώσει δύο εντάλματα εισπράξεως προς ανάκτηση της ενισχύσεως που είχε κηρυχθεί ασύμβατη, αλλά για ποσό 198 εκατομμυρίων ευρώ κατά προσέγγιση, το οποίο, κατά την Επιτροπή, υπολειπόταν του αναφερομένου στην επίδικη απόφαση, δηλαδή των 220,224 εκατομμυρίων ευρώ.

29. Στις 28 Νοεμβρίου 2014, ο πρόεδρος του tribunal de commerce de Marseille [Εμποροδικείου Μασσαλίας] (Γαλλία) διαπίστωσε την παύση πληρωμών της SNCM και την έθεσε υπό καθεστώς δικαστικής εξυγιάνσεως για περίοδο έξι μηνών[9]. Η απόφαση που διέταξε την έναρξη της δικαστικής εξυγιάνσεως δημοσιεύθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2014, οπότε και εκκίνησε η δίμηνη προθεσμία που παρασχέθηκε στους πιστωτές προς αναγγελία των απαιτήσεών τους.

30. Στις 9 Ιανουαρίου 2015, οι γαλλικές αρχές ενέγραψαν στο παθητικό της SNCM την κηρυχθείσα ασύμβατη ενίσχυση, ανερχόμενη σε ποσό 198 εκατομμυρίων ευρώ κατά προσέγγιση.

9 — Βλ. άρθρο της ημερήσιας εφημερίδας *Le Monde* της 29ης Νοεμβρίου 2014, σ. 16, με τίτλο: «SNCM: τέσσερις αγοραστές φέρονται να εξετάζουν τον φάκελο».

31. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Γαλλική Δημοκρατία πληροφόρησε επιπροσθέτως το Δικαστήριο ότι πλείονες προσφορές εξαγοράς της SNCM (ο Τύπος αναφέρει πέντε καθώς και δύο επιστολές εκδηλώσεως προθέσεως)[10] κατατέθηκαν ενώπιον του tribunal de commerce de Marseille στις 2 Φεβρουαρίου 2015, στο πλαίσιο της δικαστικής εξυγιάνσεως.

32. Προκύπτει από ορισμένες πληροφορίες στον Τύπο ότι οι προτάσεις αυτές υποβλήθηκαν υπό αναβλητικές αιρέσεις, δηλαδή αυτές της μεταβιβάσεως της αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας μεταξύ της Κορσικής και της ηπειρωτικής Γαλλίας, της επαναδιαπραγματεύσεως των εργασιακών συμβάσεων και της «διαγραφής» της υποχρεώσεως επιστροφής των παρανόμων ενισχύσεων[11].

Δ — *Το πλαίσιο της διαφοράς*

33. Όπως ανέφερα στο σημείο 1 ανωτέρω, η παρούσα υπόθεση εγγράφεται στον μακρύ κατάλογο των υποθέσεων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες χορηγήθηκαν από τη Γαλλική Δημοκρατία στην SNCM. Οι ενισχύσεις αυτές διαιρούνται σε δύο ομάδες: τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην SNCM μέσω του σχεδίου αναδιαρθρώσεώς της και τις ενισχύσεις που της χορηγήθηκαν μέσω των οικονομικών αντισταθμίσεων λόγω αναθέσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Οι δύο αυτές ομάδες προκάλεσαν την κίνηση δύο διαδικασιών, οι οποίες δεν πρέπει να συγχέονται, κατά μείζονα λόγο επειδή αφορούν πολύ παρόμοια ποσά (περίπου 220 εκατομμύρια ευρώ).

1. Η πρώτη διαδικασία

34. Η πρώτη από τις δύο διαδικασίες κινήθηκε με την αμφισβήτηση των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν στην SNCM μέσω του σχεδίου αναδιαρθρώσεως του 2002. Η Corsica Ferries, ιδιωτικού δικαίου εταιρία και ανταγωνίστρια της SNCM, κατέθεσε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2003, η οποία τις είχε κηρύξει συμβατές με την κοινή αγορά[12].

35. Με απόφαση της 15ης Ιουνίου 2005, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση αυτή, κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν είχε λάβει υπόψη «το συνολικό καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως των μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως»[13]. Κατά της εν λόγω αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου δεν ασκήθηκε αναίρεση.

36. Στις 8 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή έλαβε νέα απόφαση[14], κατά την οποία, αφενός, τα μέτρα του σχεδίου αναδιαρθρώσεως του 2002 συνιστούσαν μεν παράνομες κρατικές ενισχύσεις, ήταν όμως συμβατά με την κοινή αγορά και, αφετέρου, τα μέτρα του σχεδίου ιδιωτικοποιήσεως του 2006 δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ (νυν άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ).

10 — Βλ. άρθρο της ημερήσιας εφημερίδας *Le Monde* της 4ης Φεβρουαρίου 2015, με τον τίτλο «SNCM: τέσσερις προτάσεις εξαγοράς κρίνονται σοβαρές», διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο στη διεύθυνση http://www.lemonde.fr/economie/article/2015/02/04/sncm-quatre-offres-de-reprise-sont-jugees-serieuses_4569801_3234.html.

11 — Βλ. «Νέο δικαστικό ραντεβού στις 18 Μαρτίου για την SNCM», *France 3*, της 5ης Φεβρουαρίου 2015, προσβάσιμο στον διαδικτυακό τόπο στη διεύθυνση http://france3-regions.francetvinfo.fr/provence-alpes/2015/02/05/nouveau-rendez-vous-judiciaire-le-18-mars-pour-la-sncm-648939.html.

12 — Βλ. απόφαση της Επιτροπής 2004/166/ΕΚ, της 9ης Ιουλίου 2003, σχετικά με την προβλεπόμενη να υλοποιηθεί από τη Γαλλία αναδιαρθρωτική ενίσχυση υπέρ της Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (ΕΕ 2004, L 61, σ. 13).

13 — Απόφαση Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-349/03, EU:T:2005:221, σκέψη 315).

14 — Βλ. απόφαση της Επιτροπής 2009/611/ΕΚ, της 8ης Ιουλίου 2008, σχετικά με τα μέτρα C 58/02 (πρώην N 118/02) που εφήρμοσε η Γαλλία προς όφελος της Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (ΕΕ 2009, L 225, σ. 180).

37. Η απόφαση αυτή ακυρώθηκε με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-565/08, EU:T:2012:415), η οποία εκδόθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 2012. Η αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως αυτής απορρίφθηκε, με απόφαση του Δικαστηρίου, η οποία εκδόθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2014[15].

38. Εν τω μεταξύ, στις 20 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή διέταξε την ανάκτηση των ποσών του σχεδίου αναδιαρθρώσεως της SNCM που αφορούσαν οι αποφάσεις αυτές[16]. Κατά της αποφάσεως αυτής ασκήθηκαν εκ νέου προσφυγές ακυρώσεως από μέρους της Γαλλικής Δημοκρατίας και της SNCM ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, οι οποίες κατατέθηκαν, αντίστοιχα, τον Ιανουάριο του 2014[17] και τον Ιανουάριο του 2015.

2. Η δεύτερη διαδικασία

39. Η δεύτερη αυτή διαδικασία αφορά τη ΣΑΔΥ, η οποία υπογράφηκε το 2007 και προβλέπει οικονομικές αντισταθμίσεις προς όφελος της SNCM και της CMN. Το 2013, η Επιτροπή κήρυξε παράνομες τις σχετικές με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεις και διέταξε την ανάκτησή τους.

40. Κατά της αποφάσεως αυτής έχουν ήδη ασκηθεί προσφυγές ακυρώσεως, οι οποίες κατατέθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από τη Γαλλική Δημοκρατία και την SNCM. Στο πλαίσιο των προσφυγών αυτών, μια αίτηση της Γαλλικής Δημοκρατίας περί αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως της Επιτροπής απορρίφθηκε πρωτοδίκως από τον Πρόεδρο του Γενικού Δικαστηρίου[18] και, κατόπιν ασκήσεως αιτήσεως αναιρέσεως, από τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου[19].

41. Η μη εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως βρίσκεται ωσαύτως στο επίκεντρο της παρούσας προσφυγής λόγω παραβάσεως.

42. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή προσέθεσε ότι, τον Σεπτέμβριο του 2013, οι γαλλικές αρχές κατέβαλαν εκ νέου, και χωρίς να προβούν σε κοινοποίηση προς την Επιτροπή, σημαντικά ποσά στην SNCM χορηγώντας της, μεταξύ άλλων προνομίων, νέα ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας για δέκα έτη υπό άκρως αμφισβητούμενους όρους.

IV – **Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου**

43. Η Επιτροπή κατέθεσε το δικόγραφο της προσφυγής της στις 10 Φεβρουαρίου 2014. Η Γαλλική Δημοκρατία κατέθεσε το υπόμνημα αντικρούσεώς της στις 23 Απριλίου 2014, η δε Επιτροπή κατέθεσε το υπόμνημα απαντήσεώς της στις 2 Ιουνίου 2014. Η έγγραφη διαδικασία περατώθηκε με την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας στις 14 Ιουλίου 2014.

44. Η επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά τη διάρκεια της οποίας αγόρευσαν η Επιτροπή και η Γαλλική Δημοκρατία, έλαβε χώρα στις 5 Φεβρουαρίου 2015.

15 — Απόφαση SNCM και Γαλλίας κατά Corsica Ferries France (C-533/12 P και C-536/12 P, EU:C:2014:2142). Πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή δεν συντάχθηκε με τις αιτήσεις αναιρέσεως, οι οποίες κατατέθηκαν από την SNCM και τη Γαλλική Δημοκρατία, και ουδόλως παρενέβη στη διαδικασία.

16 — Βλ. απόφαση 2014/882/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις αριθ. SA.16237 (C 58/02) (πρώην N 118/02) που εφάρμοσε η Γαλλία υπέρ της SNCM (ΕΕ 2014, L 357, σ. 1).

17 — Βλ. υποθέσεις Γαλλία κατά Επιτροπής (T-74/14) και SNCM κατά Επιτροπής (T-1/15), εκκρεμείς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

18 — Βλ. διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

19 — Βλ. διάταξη του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

V – **Επί της προσαπτόμενης στη Γαλλική Δημοκρατία παραβάσεως**

45. Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι:

— παραλείποντας να λάβει εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προς ανάκτηση από τον δικαιούχο των κρατικών ενισχύσεων που κρίθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της επίδικης αποφάσεως·

— παραλείποντας να ακυρώσει εμπροθέσμως όλες τις καταβολές ενισχύσεων που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 1, και

— παραλείποντας να πληροφορήσει την Επιτροπή, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, περί των μέτρων που ελήφθησαν σε συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή,

η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και από τα άρθρα 3 έως 5 της εν λόγω αποφάσεως.

Α — *Επί της πρώτης αιτιάσεως, σχετικά με τη μη ανάκτηση των παρανόμων ενισχύσεων*

1. Εισαγωγή

46. Οσάκις η Επιτροπή κηρύσσει ενίσχυση παράνομη, η διατασσόμενη ανάκτησή της πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 659/1999, κατά το οποίο:

«[…] η ανάκτηση πραγματοποιείται αμελλητί και σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους, εφόσον αυτές επιτρέπουν την άμεση και πραγματική εκτέλεση της απόφασης της Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτό και σε περίπτωση κινήσεως διαδικασίας ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα που διαθέτουν στα αντίστοιχα νομικά τους συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών μέτρων, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας της [Ένωσης]».

47. Η Γαλλική Δημοκρατία δεν αμφισβητεί ότι τα αναγκαία μέτρα προς ανάκτηση των επίμαχων κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες κρίθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της επίδικης αποφάσεως, δεν ελήφθησαν από την αρμόδια προς τούτο γαλλική αρχή, δηλαδή από την CTC.

48. Τα συνημμένα στο δικόγραφο της προσφυγής της Επιτροπής έγγραφα το αποδεικνύουν επαρκώς κατά νόμο.

49. Αφενός, με την επιστολή του της 29ης Ιουλίου 2013, ο πρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC, P. Giacobbi, πληροφόρησε τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής, J. Almunia, «[για τις] δυσχέρειες που αντιμετώπι[ζε] με *τις αρχές του Γαλλικού Κράτους* και ιδίως με τις υπηρεσίες του νομάρχη Κορσικής και με την Chambre régionale des comptes, *οι οποίες αμφισβητούν το κύρος της αποφάσεως της Επιτροπής αρνούμενες πλήρως τον εκτελεστό της χαρακτήρα*» [20].

20 — Η υπογράμμιση δική μου.

50. Αφετέρου, με την επιστολή του της 18ης Δεκεμβρίου 2013, διαβεβαίωσε τον εθνικό γραμματέα μεταφορών του συνδικάτου των Κορσικανών εργαζομένων, A. Mosconi, ότι «*η CTC δεν θα εκδώσει κανέναν εκτελεστό τίτλο* και δεν θα κινήσει καμία διαδικασία που θα κατέληγε σε επίσπευση της τύχης της [SNCM]» [21].

2. Τα επιχειρήματα της Γαλλικής Δημοκρατίας

51. Ως προς αυτή την άρνηση εκτελέσεως, η Γαλλική Δημοκρατία επικαλείται την απόλυτη αδυναμία ορθής εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως, η οποία, κατά πάγια νομολογία, είναι «ο μοναδικός αμυντικός ισχυρισμός, τον οποίο μπορεί να επικαλεστεί ένα κράτος μέλος κατά προσφυγής λόγω παράβασης, την οποία έχει ασκήσει η Επιτροπή βάσει του άρθρου [108], παράγραφος 2, [ΣΛΕΕ]» [22].

52. Εν προκειμένω, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι της είναι αδύνατον να εκτελέσει την επίδικη απόφαση διότι η εκτέλεσή της θα επέφερε αναπόδραστα την αφερεγγυότητα και την εκκαθάριση της SNCM [23], πράγμα που θα συνεπαγόταν, περαιτέρω, πολύ σοβαρές αναταραχές στη δημόσια τάξη καθώς και κίνδυνο διάρρηξης της εδαφικής συνοχής μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής.

53. Όσον αφορά την αφερεγγυότητα της SNCM, η Γαλλική Δημοκρατία προβάλλει ότι, καθόσον από τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 2012 της SNCM προκύπτει ότι το διαθέσιμο ενεργητικό της εν λόγω εταιρίας ανερχόταν, στις 31 Δεκεμβρίου 2012, σε ποσό 87,831 εκατομμυρίων ευρώ, η ανάκτηση ποσού 220,224 εκατομμυρίων ευρώ θα έθετε αναπόφευκτα την εν λόγω εταιρία σε κατάσταση παύσεως πληρωμών. Δεδομένου ότι το ταμείο της SNCM ήταν ουσιωδώς εξαρτημένο από μεσοπρόθεσμο δάνειο 87,3 εκατομμυρίων ευρώ, χορηγηθέν από την πλειοψηφική της μέτοχο Veolia-Transdev, η οποία θα μπορούσε ανά πάσα στιγμή να απαιτήσει την πρόωρη εξόφλησή του, η ανάκτηση του ποσού 220,224 εκατομμυρίων ευρώ αναπόφευκτα θα καθιστούσε αδύνατη τη χρηματοδότηση κάθε εξακολουθήσεως της εκμεταλλεύσεως. Επιπροσθέτως, καθόσον η επιχείρηση εμφάνιζε, για το έτος 2012, καθαρή ζημία 14,251 εκατομμυρίων ευρώ, στην οποία θα έπρεπε να προστεθούν και τα 220,224 εκατομμύρια ευρώ, θα καθίστατο ελάχιστα πιθανό να ενδιαφερθεί μια επιχείρηση για την εξαγορά της SNCM, η οποία, ως εκ τούτου, θα έπρεπε αναπόφευκτα να τεθεί υπό εκκαθάριση.

54. Η Γαλλική Δημοκρατία ισχυρίζεται επίσης ότι η εκκαθάριση της SNCM είναι ικανή να προκαλέσει σοβαρή αναταραχή στη δημόσια τάξη και την κοινωνική ειρήνη, δεδομένου ότι το κοινωνικό κλίμα εντός της SNCM και του λιμένος της Μασσαλίας είχε ήδη επιδεινωθεί ιδιαιτέρως. Έτσι, κατά τη διάρκεια των απεργιών του 2005, οι οποίες ακολούθησαν την αναγγελία της ιδιωτικοποιήσεως της SNCM, οι απεργοί φέρονται να κατέλαβαν πλοία ελλιμενισμένα στη Μασσαλία, εγκλωβίζοντας έτσι πολλές χιλιάδες αναχωρούντων επιβατών, να εξέτρεψαν της πορείας του ένα πλοίο και να κατακράτησαν τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της SNCM. Οι απεργίες αυτές φέρονται να έλαβαν έκταση και να προκάλεσαν έτσι γενικευμένη συμφόρηση του λιμένος της Μασσαλίας, επηρεάζουσα ταυτοχρόνως τη μεταφορά επιβατών, φορτίων και τη διακίνηση πετροχημικών.

21 — Η υπογράμμιση δική μου.

22 — Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-214/07, EU:C:2008:619, σκέψη 44). Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Επιτροπή κατά Βελγίου (52/84, EU:C:1986:3, σκέψη 16)· Επιτροπή κατά Γερμανίας (94/87, EU:C:1989:46, σκέψη 9)· Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-183/91, EU:C:1993:233, σκέψη 19)· Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-404/97, EU:C:2000:345, σκέψη 39)· Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-261/99, EU:C:2001:179, σκέψη 23)· Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-404/00, EU:C:2003:373, σκέψη 45), και Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-177/06, EU:C:2007:538, σκέψη 46).

23 — Η συζήτηση στην παρούσα υπόθεση αφορά μόνο την SNCM, διότι η CMN έλαβε οικονομικές αντισταθμίσεις μόνο για την παροχή της βασικής υπηρεσίας, οι οποίες κηρύχθηκαν από την Επιτροπή παράνομες αλλά συμβατές με την εσωτερική αγορά κρατικές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ (βλ. σημείο 213 της επίδικης αποφάσεως).

55. Στη συνέχεια, φαίνεται ότι το κοινωνικό κλίμα δεν βελτιώθηκε εντός της SNCM όπου εκδηλώθηκαν νέες απεργίες στις αρχές του 2011. Τον Μάρτιο του 2014, τα τρία συνδικάτα της SNCM και ένα συνδικάτο ναυτικών της Μασσαλίας φέρονται να κάλεσαν σε απεργία το σύνολο του προσωπικού, σε συνέχεια συνεδριάσεων των εποπτικών συμβουλίων κατά τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2014, στη διάρκεια των οποίων η Veolia-Transdev φέρεται να δήλωσε ότι ήταν αντίθετη σε οποιαδήποτε παραγγελία νέων πλοίων και ότι θα αντιμετώπιζε ευνοϊκά την έναρξη συλλογικής διαδικασίας όσον αφορά την SNCM.

56. Η απεργία του Ιουνίου του 2014 κατέδειξε τις δυσχέρειες που αντιμετώπισε η κορσικανική οικονομία, οι οποίες επήλθαν στο πλαίσιο μιας εθνικής συγκυρίας βεβαρημένης από κατάσταση γενικευμένης κρίσεως και από τον πολλαπλασιασμό των σχεδίων προς αποφυγή των απολύσεων, καθώς και των συλλογικών απολύσεων. Ως προς το ζήτημα αυτό και εις απάντηση στους ισχυρισμούς της Επιτροπής, οι γαλλικές αρχές υποστηρίζουν ότι είναι σε θέση να εκτιμούν καλύτερα από οποιονδήποτε τους κινδύνους εκτροπών ή διασαλεύσεως της δημοσίας τάξεως, καθώς και αυτούς που συνδέονται με τη χρήση ή τη μη χρήση των δυνάμεων της τάξεως προς πρόληψη ή καταστολή τους.

57. Η Γαλλική Δημοκρατία προσθέτει ότι η διασάλευση της δημοσίας τάξεως που συνδέεται με την εκκαθάριση της SNCM θα επέφερε αναπόφευκτα διάρρηξη της εδαφικής συνοχής μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής, όπως είχε συμβεί κατά τη διάρκεια των απεργιών του 2005, λόγω των οποίων η Κορσική είχε αναγκασθεί να αντιμετωπίσει σημαντικά προβλήματα ανεφοδιασμού είτε επρόκειτο για φαρμακευτικά αποθέματα είτε για παράγωγα αίματος είτε ακόμη για καύσιμα κινήσεως και λοιπά καύσιμα ή για προϊόντα πρώτης ανάγκης. Η διάρρηξη αυτή θα επηρέαζε επίσης τη μεταφορά πολλών χιλιάδων επιβατών, είτε αυτοί ήταν επαγγελματίες είτε τουρίστες είτε κάτοικοι.

58. Η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η εν λόγω διάρρηξη της εδαφικής συνοχής θα εξακολουθούσε και μετά τη σταθεροποίηση της κοινωνικής καταστάσεως. Οι γαλλικές αρχές προβάλλουν πράγματι ότι το κατεχόμενο από την SNCM μερίδιο στις θαλάσσιες συγκοινωνίες της Κορσικής είναι σημαντικό, ανερχόμενο σε 34,2 % της μεταφοράς επιβατών και σε 39 % της μεταφοράς φορτίων.

59. Καμία άλλη εταιρία δεν πρότεινε, ως το χρονικό εκείνο σημείο, να εξυπηρετήσει τη συγκοινωνία μεταξύ όλων των λιμένων που εξυπηρετεί, σήμερα, η SNCM (ιδίως αυτών της Balagne, του Porto-Vecchio και του Propriano) και δεν είναι πιθανό να διαθέτουν η Corsica Ferries ή η CMN επαρκή δυναμικότητα προς εξασφάλιση των θαλασσίων διασυνδέσεων με αφετηρία τη Μασσαλία σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται από την ανάθεση δημόσιας υπηρεσίας που καλύπτει το διάστημα των ετών 2013 έως 2024. Η ίδια διαπίστωση επιβάλλεται ως προς το ενδεχόμενο δημιουργίας κοινοπραξίας μεταξύ της CMN και της Corsica Ferries προς εξασφάλιση των διασυνδέσεων μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής.

60. Με άλλα λόγια, κατά τη Γαλλική Δημοκρατία, η οποία αναφέρεται στο σημείο 146 της επίδικης αποφάσεως, κατά το οποίο «οι άλλοι συντελεστές της αγοράς αναγνωρίζουν και οι ίδιοι ότι δεν θα ήταν σε θέση να εξασφαλίσουν [την] παροχή της [βασικής] υπηρεσίας», θα αποτελούσε αυταπάτη η προσδοκία ότι άλλες επιχειρήσεις θα μπορούσαν βραχυπρόθεσμα να οργανώσουν υπηρεσία μεταφορών μεταξύ Κορσικής και Μασσαλίας που θα επέτρεπε την αναπλήρωση της εξαφανίσεως της SNCM.

3. Εκτίμηση

61. Φρονώ ότι οι προβαλλόμενοι από τη Γαλλική Δημοκρατία λόγοι προς δικαιολόγηση της μη ανακτήσεως των επίμαχων παρανόμων ενισχύσεων δεν θεμελιώνουν απόλυτη αδυναμία εκτελέσεως κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου.

α) Το επιχείρημα που αντλείται από τον αναπόφευκτο χαρακτήρα της θέσεως της SNCM υπό εκκαθάριση σε περίπτωση εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως

62. Κατά τη Γαλλική Δημοκρατία, η εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως θα οδηγούσε αναπόφευκτα στη θέση της SNCM υπό εκκαθάριση διότι το ποσό των προς ανάκτηση ενισχύσεων υπερβαίνει κατά πολύ το ενεργητικό της SNCM.

63. Δεν συμμερίζομαι την άποψη αυτή.

64. Κατά πρώτον, η εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως αμέσως μετά την κοινοποίησή της στη Γαλλική Δημοκρατία δεν συνεπαγόταν αναπόφευκτα τη θέση υπό εκκαθάριση της SNCM, αλλά θα συνεπαγόταν, σε πρώτο στάδιο, τη λήψη δεσμευτικών μέτρων σε επίπεδο εθνικού δικαίου, βάσει των οποίων θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η ανάκτηση του ποσού ενισχύσεως.

65. Όπως επισημαίνει ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής στην επιστολή του της 17ης Ιουλίου 2013 προς τον πρόεδρο του εκτελεστικού συμβουλίου της CTC, «οι ενισχύσεις πρέπει να ανακτηθούν από την αρχή που τις χορήγησε, *δυνάμει πλήρως εκτελεστού τίτλου που θα εκδοθεί από την εν λόγω οντότητα*» [24].

66. Η έκδοση τέτοιου είδους τίτλου δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη θέση της SNCM υπό εκκαθάριση. Πράγματι, το δίκαιο της Ένωσης δεν απαγορεύει στα εθνικά δικαστήρια την αναστολή των αποτελεσμάτων παρόμοιου εκτελεστού τίτλου προς αποφυγή της επελεύσεως σοβαρών και ανεπανόρθωτων ζημιών εις βάρος της ενδιαφερόμενης εταιρίας.

67. Το ίδιο θα συνέβαινε σε περίπτωση ενδεχόμενης καταδίκης λόγω παραβάσεως στην παρούσα υπόθεση, αν η SNCM δεν είχε τεθεί υπό καθεστώς διαδικαστικής εξυγιάνσεως στις 28 Νοεμβρίου 2014.

68. Όπως έκρινε ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου επ' ευκαιρία της αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως, αυτή υποχρεώνει τις γαλλικές αρχές στη λήψη δεσμευτικών μέτρων, τα οποία «ενδέχεται άλλωστε να αναστέλλονταν σε περίπτωση που επιλαμβανόταν το εθνικό δικαστήριο […], πράγμα που θα μπορούσε να εμποδίσει τις γαλλικές αρχές να φέρουν εις πέρας τη διαδικασία ανακτήσεως» [25].

69. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, «οσάκις επιχείρηση δικαιούχος κρατικής ενισχύσεως υποβάλλει στον δικαστή της Ένωσης αίτηση περί αναστολής της εκτελέσεως αποφάσεως της Επιτροπής που διατάσσει την ανάκτηση της εν λόγω ενισχύσεως, το γεγονός ότι υφίστανται εσωτερικά ένδικα μέσα που επιτρέπουν στην εν λόγω επιχείρηση να αμυνθεί, στο εθνικό επίπεδο, κατά των μέτρων ανακτήσεως παρέχει στην εν λόγω επιχείρηση τη δυνατότητα αποφυγής σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας οφειλόμενης στην επιστροφή της εν λόγω ενισχύσεως» [26].

70. Τούτο καταδεικνύει σαφώς ότι η λήψη, από μέρους των γαλλικών αρχών, δεσμευτικών μέτρων εις εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως δεν θα επέφερε αυτομάτως, όπως προτείνει η Γαλλική Δημοκρατία, τη θέση της SNCM υπό εκκαθάριση.

24 — Η υπογράμμιση δική μου.

25 — Βλ. διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13 R, EU:T:2013:396, σκέψη 41), επικυρωθείσα μετά από άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως με τη διάταξη του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 2014 Γαλλία κατά Επιτροπής [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

26 — Βλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου Alcoa Trasformazioni κατά Επιτροπής [C-446/10 P(R), EU:C:2011:829, σκέψη 46]. Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου Deufil κατά Επιτροπής (310/85 R, EU:C:1986:58, σκέψη 22), και Βέλγιο κατά Επιτροπής (142/87 R, EU:C:1987:281, σκέψη 26), καθώς και του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου Γαλλία κατά Επιτροπής (T-366/13 R, EU:T:2013:396, σκέψη 44).

71. Η αντίθετη άποψη, ότι δηλαδή η προοπτική εκκαθαρίσεως θα προκαλούσε απόλυτη αδυναμία εκτελέσεως, θα εξασφάλιζε την πλήρη ατιμωρησία των χορηγήσεων παρανόμων ενισχύσεων προς προβληματικές επιχειρήσεις, καθώς η επίκληση των προβλημάτων τους θα αρκούσε ώστε να μη γίνεται καν αναγγελία απαιτήσεως των οικείων ποσών στο πλαίσιο διαδικασίας δικαστικής εξυγιάνσεως.

72. Κατά δεύτερον, ακόμη και αν η εγγραφή στον πίνακα κατατάξεως της απαιτήσεως που σχετιζόταν με την επιστροφή των επίμαχων στην παρούσα υπόθεση ενισχύσεων είχε γίνει εντός των τασσομένων με την επίδικη απόφαση προθεσμιών και για ολόκληρο το ποσό της[27], εντούτοις, κατά πάγια νομολογία, η εν λόγω εγγραφή στον πίνακα κατατάξεως απαιτήσεων «[θα] συνεπαγ[όταν] εκπλήρωση της υποχρεώσεως αναζητήσεως των σχετικών ποσών μόνον αν, σε περίπτωση που οι κρατικές αρχές δεν θα μπορούσαν να ανακτήσουν τις ενισχύσεις στο σύνολό τους, η πτωχευτική διαδικασία κατ[έληγε] στην εκκαθάριση της επιχειρήσεως η οποία υπήρξε αποδέκτης των παράνομων ενισχύσεων, δηλαδή στην οριστική παύση της δραστηριότητάς της»[28], πράγμα που δεν ισχύει εν προκειμένω.

73. Επομένως, όπως έκρινε το Δικαστήριο στη σκέψη 37 της αποφάσεως Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-499/99, EU:C:2002:408), «[η] έλλειψη ανακτήσιμων στοιχείων ενεργητικού αποτελεί δηλαδή […] το *μοναδικό μέσο*, για την Ισπανική Κυβέρνηση, αποδείξεως της απόλυτης αδυναμίας ανακτήσεως των ενισχύσεων»[29], πράγμα που επίσης δεν ισχύει εν προκειμένω.

74. Κατά τρίτον, επισημαίνω ότι η υποχρέωση εκδόσεως εκτελεστού τίτλου που καθιστά δυνατή την ανάκτηση των ποσών ενισχύσεων, τα οποία κηρύχθηκαν παράνομα με την επίδικη απόφαση, επιβλήθηκε επίσης στην παρούσα υπόθεση λόγω της υπαγωγής, από το tribunal de commerce de Marseille στις 28 Νοεμβρίου 2014, της SNCM σε διαδικασία δικαστικής εξυγιάνσεως.

75. Συνεπώς, το ανατεθέν από το tribunal de commerce de Marseille στους αναγκαστικούς διαχειριστές καθήκον διασώσεως της SNCM διά της εξευρέσεως αγοραστών[30] συνεπάγεται την ενημέρωση αυτών των τελευταίων περί της υποχρεώσεως της SNCM προς επιστροφή των ποσών των ενισχύσεων στο γαλλικό κράτος.

76. Συναφώς, και εάν αποδειχθεί ότι οι προτάσεις εξαγοράς της SNCM, οι οποίες κατατέθηκαν ενώπιον του tribunal de commerce de Marseille τελούν υπό τον όρο της «διαγραφής» της υποχρεώσεως επιστροφής των παρανόμων ενισχύσεων διά της διασφαλίσεως οικονομικής ασυνέχειας μεταξύ της SNCM και ενός νέου φορέα[31], υπενθυμίζω ότι, κατά πάγια νομολογία, στην περίπτωση δημιουργίας νέας επιχειρήσεως προκειμένου να συνεχίσει μέρος των δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως δικαιούχου παρανόμων ενισχύσεων η οποία τέθηκε υπό εκκαθάριση, δεν υφίσταται πλέον αδυναμία ανακτήσεως των παρανόμων ενισχύσεων διότι «η συνέχιση της δραστηριότητας αυτής, χωρίς οι οικείες ενισχύσεις να έχουν ανακτηθεί στο σύνολό τους, μπορεί να έχει ως συνέπεια τη διαιώνιση της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού που προκλήθηκε από το ανταγωνιστικό

27 — Υπενθυμίζω ότι πραγματοποιήθηκε μόλις στις 9 Ιανουαρίου 2015 και για ποσό κατώτερο αυτού των 220,224 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο είχε προβλεφθεί από την επίδικη απόφαση. Κατά την Επιτροπή, η έκδοση εκτελεστού τίτλου δεν αποτελεί παρά «αρχή εκτελέσεως» της επίδικης αποφάσεως.

28 — Βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 104). Βλ., επίσης, αποφάσεις Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-331/09, EU:C:2011:250, σκέψεις 63 έως 65), καθώς και Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-454/09, EU:C:2011:650, σκέψεις 35 και 36).

29 — Η υπογράμμιση δική μου.

30 — Βλ. σημείο 29 ανωτέρω καθώς και το άρθρο της ημερήσιας εφημερίδας *Le Monde* της 29ης Νοεμβρίου 2014, σ. 6, με τίτλο: «SNCM: τέσσερεις αγοραστές φέρονται να εξετάζουν τον φάκελο».

31 — Ένας από τους επιχειρηματίες μεταξύ αυτών που υπέβαλαν πρόταση εξαγοράς δήλωσε ότι «το κλειδί [της υποθέσεως] είναι η γνώση περί του εάν η προσφορά που θα επιλεγεί θα ανταποκρίνεται στα τιθέμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κριτήρια νομικής ασυνέχειας. Σε αντίθετη περίπτωση, ο επιλεγείς αγοραστής θα μπορούσε πράγματι να υποχρεωθεί σε επιστροφή των παρανόμων ενισχύσεων. Όλες οι προτάσεις, και εν πάση περιπτώσει η δική μου, προϋποθέτουν την άρση αυτού του κινδύνου […]», βλ. άρθρο της ημερήσιας εφημερίδας *Corse-Matin* της 6ης Φεβρουαρίου, με τίτλο: «SNCM: "Θα δώσουμε μεγάλη προσοχή στις προσδοκίες της Κορσικής"», προσβάσιμο στον διαδικτυακό τόπο στη διεύθυνση
http://www.corsematin.com/article/derniere-minute/sncm-%C2 %ABnous-serons-tres-attentifs-aux-attentes-de-la-corse%C2 %BB.1689605.html. Βλ., επίσης, σημεία 31 και 32 ανωτέρω.

πλεονέκτημα το οποίο διέθετε η ως άνω εταιρία έναντι των ανταγωνιστών της στην αγορά. Έτσι, δεν αποκλείεται η νεοσυσταθείσα εταιρία να υποχρεωθεί να επιστρέψει την επίμαχη ενίσχυση, αν εξακολουθεί να επωφελείται του πλεονεκτήματος αυτού. Αυτό μπορεί να συμβεί ιδίως σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι η εν λόγω εταιρία, στην πράξη, απολαύει ακόμη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος το οποίο συνδέεται με τις ενισχύσεις, ειδικότερα δε όταν έχει αγοράσει στοιχεία του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση εταιρίας χωρίς να καταβάλει τίμημα σύμφωνο με τους όρους της αγοράς *ή εφόσον διαπιστωθεί ότι η σύστασή της είχε ως αποτέλεσμα να καταστρατηγηθεί η υποχρέωση επιστροφής των ενισχύσεων*» [32].

β) Τα επιχειρήματα, τα οποία αντλούνται από κινδύνους πολύ σοβαρών αναταραχών στη δημόσια τάξη και ρήξεως της εδαφικής συνοχής μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής

77. Αντιθέτως προς το επιχείρημα το οποίο αντλείται από τον φερόμενο ως αναπόφευκτο χαρακτήρα της θέσεως της SNCM υπό εκκαθάριση σε περίπτωση εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως, με τα εν λόγω επιχειρήματα προβάλλονται μόνον «κίνδυνοι» ή φόβος προκλήσεως ορισμένων περιστατικών από την εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως.

78. Πλην όμως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, «μολονότι ανυπέρβλητες δυσχέρειες μπορούν να εμποδίσουν ένα κράτος μέλος να τηρήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο [της Ένωσης], *ο απλός φόβος για τέτοιες δυσχέρειες δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εκ μέρους του παράλειψη να εφαρμόσει ορθώς το δίκαιο αυτό*» [33].

79. Επιπλέον, οσάκις κράτος μέλος «[δεν καταβάλλει] καμιά προσπάθεια για την ανάκτηση της επιμάχου [ενισχύσεως], δεν μπορεί να αποδειχθεί η αδυναμία εκτελέσεως της αποφάσεως περί αναζητήσεως αυτής» [34].

80. Ειδικότερα επί του κινδύνου αναταραχών στη δημόσια τάξη, δύο αποφάσεις του Δικαστηρίου, στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-52/95, EU:C:1995:432) και Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-265/95, EU:C:1997:595) παρέχουν χρήσιμα διδάγματα.

81. Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-52/95, EU:C:1995:432) αφορούσε παράβαση των γαλλικών αρχών λόγω της παραλείψεως ασκήσεως ποινικών ή διοικητικών διώξεων κατά των υπευθύνων για πλοία υπό γαλλική σημαία, οι οποίοι, κατά παράβαση των απαγορευτικών κανονισμών που εξέδωσε η Επιτροπή [35], διεξήγαν δραστηριότητες αλιείας γαύρου και δραστηριότητες συναφείς προς την αλιεία του εν λόγω αλιεύματος.

82. Η Γαλλική Δημοκρατία είχε υποστηρίξει ότι «κατά την περίοδο αλιείας γαύρου [είχε] επικρατήσει τόσο δυσχερές κοινωνικοοικονομικό κλίμα ώστε υπήρχαν φόβοι σημαντικών αναταραχών ικανών να δημιουργήσουν σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες. Επομένως, οι αρμόδιες αρχές αναγκάστηκαν να μην προβούν στη δίωξη των υπευθύνων των παραβάσεων» [36].

32 — Απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 106). Η υπογράμμιση δική μου. Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής (C-277/00, EU:C:2004:238, σκέψη 86).

33 — Απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-280/95, EU:C:1998:28, σκέψη 16). Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-52/95, EU:C:1995:432, σκέψη 38)· Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-265/95, EU:C:1997:595, σκέψη 55)· Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-441/06, EU:C:2007:616, σκέψη 43), και Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-331/09, EU:C:2011:250, σκέψη 72).

34 — Απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής (C-6/97, EU:C:1999:251, σκέψη 34).

35 — Επρόκειτο για τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 1326/91 της Επιτροπής, της 21ης Μαΐου 1991, περί παύσεως της αλιείας γαύρου από πλοία με σημαία της Γαλλίας (ΕΕ L 127, σ. 11), και (ΕΟΚ) 942/92 της Επιτροπής, της 13ης Απριλίου 1992, περί παύσεως της αλιείας γαύρου από πλοία με σημαία της Γαλλίας (ΕΕ L 101, σ. 42).

36 — Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-52/95, EU:C:1995:432, σκέψη 37).

83. Το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα αυτό με συνοπτική αιτιολογία, κρίνοντας ότι «ο απλός φόβος για εσωτερικές δυσχέρειες δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παράλειψη εφαρμογής του επίμαχου καθεστώτος» [37].

84. Όσον αφορά δε την απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-265/95, EU:C:1997:595), αυτή αφορούσε την εισαγωγή στη Γαλλία γεωργικών προϊόντων (ιδίως φραουλών) προελεύσεως Ισπανίας και άλλων κρατών μελών.

85. Η Γαλλική Δημοκρατία δικαιολόγησε την παράλειψή της να λάβει τα αναγκαία μέτρα προς διασφάλιση της ελευθερίας των ανταλλαγών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης αγροτικών προϊόντων στο έδαφός της ισχυριζόμενη ότι «η κατάσταση των Γάλλων γεωργών ήταν τόσο δύσκολη, ώστε ευλόγως υπήρχαν φόβοι ότι πιο αποφασιστικές επεμβάσεις των αρμοδίων αρχών θα ενείχαν τον κίνδυνο προκλήσεως βιαίων αντιδράσεων των εμπλεκομένων επιχειρηματιών, με συνέπεια ακόμη σοβαρότερες διαταραχές της δημόσιας τάξεως ή και κοινωνικές αναστατώσεις» [38].

86. Με την ευκαιρία αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι «[τ]ο εμπλεκόμενο κράτος μέλος όφειλ[ε], με εξαίρεση την περίπτωση στην οποία αποδεικνύεται ότι η εκ μέρους του ενέργεια θα προκαλούσε *συνέπειες* για τη δημόσια τάξη, *στις οποίες δεν θα μπορούσε να αντεπεξέλθει με τα μέσα που διαθέτει*, να λάβει όλα τα δέοντα μέτρα για να διαφυλάξει το πεδίο ισχύος και την αποτελεσματικότητα του δικαίου [της Ένωσης], ώστε να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή του δικαίου αυτού υπέρ όλων των επιχειρηματιών» [39] και ότι «εν προκειμένω, όμως, η καθής κυβέρνηση δεν [είχε] απο[δείξει] συγκεκριμένα το υποστατό του κινδύνου για τη δημόσια τάξη τον οποίο δεν θα μπορούσε να αντιμετωπίσει» [40].

87. Φρονώ ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ούτε στην παρούσα υπόθεση ότι η λήψη δεσμευτικών μέτρων προς εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως θα προκαλούσε συνέπειες για τη δημόσια τάξη στις οποίες δεν θα μπορούσε να αντεπεξέλθει με τα μέσα που διαθέτει.

88. Ακόμη και όσον αφορά την ενδεχόμενη προσφυγή στις δυνάμεις της τάξεως, η οποία υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Γαλλική Δημοκρατία δεν απέδειξε ότι θα της ήταν απολύτως αδύνατη σε περίπτωση επελεύσεως εν τέλει των απευκταίων αναταραχών στη δημόσια τάξη.

89. Ευθύς εξαρχής, πρέπει να υπομνησθεί ότι, αντιθέτως προς τους φόβους της Γαλλικής Δημοκρατίας, η καθυστερημένη έκδοση των τίτλων ανακτήσεως από τον OTC στις 7 και 19 Νοεμβρίου 2014, καθώς και η εγγραφή τους στον πίνακα κατατάξεως των απαιτήσεων στις 9 Ιανουαρίου 2015, που συνιστούν τα πρώτα στάδια εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως, δεν προκάλεσαν καμία αναταραχή στη δημόσια τάξη [41].

90. Επιπλέον, τα προσαρτημένα στο υπόμνημα αντικρούσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας έγγραφα μνημονεύουν το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια της παρατεταμένης απεργίας του 2005, οι γαλλικές αρχές κατόρθωσαν να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους προσβολής της δημόσιας τάξεως. Πράγματι, οι δυνάμεις της τάξεως χρησιμοποιήθηκαν προς αποκατάσταση της ελευθερίας της κυκλοφορίας στον λιμένα του Ajaccio, προς ανάκτηση του ελέγχου του πλοίου το οποίο είχε εκτραπεί της πορείας του από τους απεργούς, καθώς και προς απώθηση των απεργών, οι οποίοι είχαν αποκλείσει την πρόσβαση σε δύο τερματικούς σταθμούς πετρελαίου στο Fos-sur-Mer και στη Lavéra.

37 — Όπ.π. (σκέψη 38).

38 — Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-265/95, EU:C:1997:595, σκέψη 54).

39 — Όπ.π. (σκέψη 56). Η υπογράμμιση δική μου.

40 — Όπ.π. (σκέψη 57).

41 — Δεν κατανοώ γιατί, όπως υποστήριξε η Γαλλική Δημοκρατία κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το γεγονός της υλοποιήσεως των σταδίων αυτών μετά την απόφαση του tribunal de commerce de Marseille εξαφάνισε κάθε κίνδυνο αναταραχής στη δημόσια τάξη.

91. Η Γαλλική Δημοκρατία επικαλείται επίσης τον κίνδυνο υλικών φθορών που θα μπορούσαν να προκληθούν από τους απεργούς, χωρίς όμως να τις αποτιμά ακριβέστερα και χωρίς να τις συσχετίζει με το δημόσιο συμφέρον, το οποίο υπηρετείται από την εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως.

92. Ως εκ περισσού, υπενθυμίζω ότι η Γαλλική Δημοκρατία επικαλέσθηκε ήδη αυτόν τον τύπο επιχειρηματολογίας προκειμένου να δικαιολογήσει την παροχή των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση της SNCM [42] και ότι αυτή απορρίφθηκε από το Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι «οι εν συντομία αναφορές στην εικόνα ενός κράτους μέλους, ως συνολικού παράγοντα [που ενδέχεται να κηλιδωθεί από τις απεργίες], δεν επαρκούν για να στοιχειοθετηθεί η μη ύπαρξη ενισχύσεως, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης» [43].

93. Το ίδιο ισχύει ως προς τα επιχειρήματα της Γαλλικής Δημοκρατίας, τα οποία αντλούνται από τον κίνδυνο διάρρηξης της εδαφικής συνοχής μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής, η οποία θα έθετε ιδίως σε κίνδυνο τον ανεφοδιασμό της Κορσικής με φάρμακα, παράγωγα αίματος, καύσιμα κινήσεως, λοιπά καύσιμα και προϊόντα πρώτης ανάγκης.

94. Ασφαλώς, μια παρατεταμένη απεργία των εργαζομένων στην SNCM, συνοδευόμενη από αποκλεισμό του λιμένος της Μασσαλίας και των κορσικανικών αεροδρομίων, καθώς και απεργίες αλληλεγγύης στους λιμένες της Κορσικής (όπως συνέβη το 2005), δεν μπορεί παρά να προκαλέσουν ακανθώδη προβλήματα στις γαλλικές αρχές.

95. Εντούτοις, χωρίς να επαναλάβω όσα ήδη ανέφερα περί των γεγονότων του έτους 2005 [44], παραπέμπω, υπό την αυτή έννοια, στο έγγραφο της διευθύνσεως άμυνας και πολιτικής ασφάλειας της 30ής Σεπτεμβρίου 2005, το οποίο επισήμανε τη διαθεσιμότητα του στρατιωτικού αεροδρομίου της Solenzara (προς διατήρηση της δυνατότητας ανεφοδιασμού από αέρος) και προσέθεσε ότι ο νομάρχης Άνω Κορσικής είχε λάβει άλλα αναγκαία μέτρα προς εξασφάλιση του ανεφοδιασμού της Κορσικής, όπως είναι ο περιορισμός των πωλήσεων καυσίμων, και ότι εξέταζε τη λήψη άλλων μέτρων, όπως η επίταξη μεταφορικών εταιριών.

96. Το μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του υπουργείου αειφόρου αναπτύξεως της 6ης Οκτωβρίου 2005 καταδεικνύει επίσης ότι ο ανεφοδιασμός της Κορσικής με πετρελαϊκά προϊόντα ήταν απολύτως εφικτός «με την εκφόρτωση στο Ajaccio —*υπό την προστασία των δυνάμεων της τάξεως*— ενός δεξαμενόπλοιου το οποίο είχε αποπλεύσει από τη Βαρκελώνη» [45]. Το εν λόγω μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κλείνει με τη διαπίστωση ότι «[σ]χεδόν όλα τα αντλιοστάσια της νήσου έχουν ανεφοδιασθεί».

97. Φρονώ συνεπώς ότι τα επιχειρήματα τα οποία αντλούνται από τον κίνδυνο πολύ σοβαρών αναταραχών στη δημόσια τάξη και από τον κίνδυνο διάρρηξης της εδαφικής συνοχής μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής πρέπει να απορριφθούν.

98. Οποιαδήποτε διάφορη εκτίμηση θα είχε το απαράδεκτο αποτέλεσμα να εξαρτάται η αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης από την καλή (ή την κακή) βούληση ή από τις περισσότερο ή λιγότερο ισχυρές δυνατότητες αποκλεισμού ορισμένων ομάδων των οποίων τα συμφέροντα θίγονται από τις αποφάσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή από τις αποφάσεις που

42 — Βλ., επίσης, τις προτάσεις μου στις υποθέσεις SNCM και Γαλλία κατά Corsica Ferries France (C-533/12 P και C-536/12 P, EU:C:2014:4, σημεία 72 και 73).

43 — Απόφαση SNCM και Γαλλία κατά Corsica Ferries France (C-533/12 P και C-536/12 P, EU:C:2014:2142, σκέψεις 40 και 41). Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση Corsica Ferries France κατά Επιτροπής (T-565/08, EU:T:2012:415, σκέψεις 103 και 104).

44 — Βλ. σημείο 88 ανωτέρω.

45 — Η υπογράμμιση δική μου.

λαμβάνονται από τα κράτη μέλη σε συμμόρφωση προς αυτές [46]. Όπως και η Επιτροπή, φρονώ ότι η Γαλλική Δημοκρατία επιχειρηματολογεί σαν να μην έχει άλλη επιλογή να υποχωρήσει έναντι της απειλής κατά της δημοσίας τάξεως που τυχόν θα επέσειαν οι εν λόγω ομάδες. Υπό την έννοια αυτή, όπως πολύ εύστοχα συνόψισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η πολιτική αντιξοότητα δεν ισοδυναμεί με απόλυτη αδυναμία εκτελέσεως.

4. Επί της ελλείψεως καλόπιστης συνεργασίας

99. Προσθέτω ότι, εάν κράτος μέλος αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην εκτέλεση αποφάσεως της Επιτροπής, η νομολογία του Δικαστηρίου επιτάσσει στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος «βάσει του κανόνα που επιβάλλει στα κράτη μέλη και στα όργανα [της Ένωσης] αμοιβαίο καθήκον ειλικρινούς συνεργασίας, κανόνα ο οποίος διατυπώνεται ιδίως στο άρθρο [4, παράγραφος 3, ΣΕΕ], [να] συνεργαστούν καλόπιστα για να υπερνικήσουν τις δυσχέρειες τηρουμένων πλήρως των διατάξεων της Συνθήκης και ιδίως εκείνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις» [47].

100. Το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι «η προϋπόθεση της απόλυτης αδυναμίας εκτέλεσης δεν πληρούται οσάκις το καθού κράτος μέλος περιορίζεται να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή τις δυσχέρειες νομικής, πολιτικής και πρακτικής φύσης που παρουσίαζε η εκτέλεση της απόφασης, χωρίς να προβεί σε καμία ουσιαστική ενέργεια προς τις οικείες επιχειρήσεις προκειμένου να αναζητήσει την ενίσχυση και χωρίς να προτείνει στην Επιτροπή εναλλακτικούς τρόπους εκτέλεσης της απόφασης που θα καθιστούσαν δυνατή την υπερνίκηση των δυσχερειών» [48].

101. Πλην όμως, προκύπτει σαφώς από τη δικογραφία ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν προέβη σε καμία τέτοιου είδους ενέργεια έναντι των οικείων επιχειρήσεων και δεν πρότεινε στην Επιτροπή κανέναν εναλλακτικό τρόπο εκτελέσεως της αποφάσεως που θα επέτρεπε την υπερνίκηση των προβαλλόμενων δυσχερειών.

102. Επομένως, η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη την υποχρέωσή της να λάβει εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προς ανάκτηση, από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, των κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες κηρύχθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της επίδικης αποφάσεως.

Β — *Επί της δεύτερης αιτιάσεως, σχετικά με την παράλειψη ακυρώσεως όλων των καταβολών παρανόμων ενισχύσεων*

103. Στο δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Δημοκρατία ότι δεν ακύρωσε εμπροθέσμως όλες τις καταβολές των ενισχύσεων οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της επίδικης αποφάσεως.

46 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:695, σκέψη 72) όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι «ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι αναταραχές που προβάλλει η Γαλλική Δημοκρατία αποδίδονται όντως εν μέρει στην υλοποίηση κοινοτικών κανόνων, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικαλούνται δυσχέρειες εφαρμογής που ανακύπτουν στο στάδιο της εκτελέσεως ορισμένης κοινοτικής πράξεως, ανεξάρτητα από το αν συνδέονται με την εναντίωση πολιτών, προκειμένου να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και προθεσμιών που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο».

47 — Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-214/07, EU:C:2008:619, σκέψη 45). Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-348/93, EU:C:1995:95, σκέψη 17)· Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-261/99, EU:C:2001:179, σκέψη 24), και Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-485/03 έως C-490/03, EU:C:2006:777).

48 — Απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-214/07, EU:C:2008:619, σκέψη 46). Βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-404/00, EU:C:2003:373, σκέψη 47)· Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-99/02, EU:C:2004:207, σκέψη 18)· Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-415/03, EU:C:2005:287, σκέψη 43), και Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-485/03 έως C-490/03, EU:C:2006:777, σκέψη 74).

104. Κατά την Επιτροπή, αντιθέτως προς τα επιτασσόμενα από το άρθρο 3, παράγραφος 4, της επίδικης αποφάσεως, οι εν λόγω καταβολές ούτε ανεστάλησαν ούτε ακυρώθηκαν αμέσως. Στο δικόγραφο της προσφυγής της, εξηγεί ότι ο αρχικός προϋπολογισμός του OTC για το έτος 2013, που εγκρίθηκε από το διοικητικό του συμβούλιο στις 25 Ιουνίου 2013, εμφάνιζε δύο οικονομικές αντισταθμίσεις προς όφελος της SNCM και της CMN, για ποσό, αντίστοιχα, 78 014 930 ευρώ και 32 627 141 ευρώ. Τα ποσά αυτά κάλυπταν τόσο τη βασική υπηρεσία όσο και τη συμπληρωματική υπηρεσία, βάσει των αντιστοίχων ποσών των προηγουμένων ετών.

105. Αναφέρεται επίσης στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 29ης Νοεμβρίου 2013 [49], κατά το οποίο οι γαλλικές αρχές βεβαιώνουν ότι διέκοψαν την καταβολή της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως τον Ιούλιο του 2013, παρέχοντάς της προς απόδειξη ένα ένταλμα πληρωμής του OTC προς την SNCM, στο οποίο γινόταν μνεία της πληρωμής της σχετιζόμενης με τη βασική υπηρεσία αντισταθμίσεως και μόνον.

106. Εντούτοις, κατά την Επιτροπή, το εν λόγω ένταλμα δεν αποδεικνύει ότι η καταβολή της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως διακόπηκε τον Ιούλιο του 2013, αλλά απλώς αναφέρει τη σχετική με τη βασική υπηρεσία καταβολή, χωρίς άλλωστε να δίνουν οι γαλλικές αρχές την παραμικρή ένδειξη περί του τρόπου υπολογισμού αυτού του ποσού.

107. Στο υπόμνημα αντικρούσεώς της, η Γαλλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η καταβολή της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως ανεστάλη πράγματι από τον Ιούλιο του 2013. Συναφώς επικαλείται:

— το εν λόγω ένταλμα πληρωμής, το οποίο, κατ' αυτήν, αποδεικνύει ότι ο OTC κατέβαλε στην SNCM για τον Ιούλιο του 2013 μόνον 2 880 160 ευρώ για τη βασική υπηρεσία·

— τα προσαρτημένα στο υπόμνημα αντικρούσεώς της αποσπάσματα τραπεζικού λογαριασμού της SNCM, από τα οποία αποδεικνύεται ότι, από τον Ιούλιο του 2013, η τελευταία αυτή δεν εισέπραξε στην πραγματικότητα παρά 2 880 160 ευρώ για τη βασική υπηρεσία αντί των 6 130 160 ευρώ που εισπράχθηκαν ως τον Ιούνιο του 2013 για τη βασική υπηρεσία και τη συμπληρωματική υπηρεσία, και

— την αίτηση περί προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως, η οποία κατατέθηκε από την SNCM ενώπιον του tribunal administratif de Bastia [διοικητικού δικαστηρίου της Bastia] στις 12 Δεκεμβρίου 2013, με αίτημα την καταδίκη του OTC στην καταβολή, ιδίως, ποσού 16 225 000 ευρώ λόγω παραλείψεως καταβολής της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως.

108. Η Γαλλική Δημοκρατία τονίζει επίσης ότι, προκειμένου να υπολογίσει το ποσό της καταβλητέας στην SNCM αντισταθμίσεως για τη βασική υπηρεσία για τους μήνες από τον Ιούλιο του 2013 ως τον Δεκέμβριο του 2013, ο OTC χρησιμοποίησε τη μέθοδο που εφήρμοσε η Επιτροπή στο σημείο 218 της επίδικης αποφάσεως.

109. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή, με το υπόμνημα απαντήσεώς της, παραιτήθηκε από την αιτίαση αυτή, κατά το μέρος που αφορούσε την παράλειψη αναστολής των καταβολών προς την SNCM της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως από τις 23 Ιουλίου 2013 και πέρα και την παράλειψη ικανοποιητικής ενημερώσεως σχετικά με την εν λόγω αναστολή.

49 — Βλ. σημείο 24 ανωτέρω.

110. Εντούτοις, η Επιτροπή εμμένει στην αιτίασή της περί παραλείψεως της αναστολής των καταβολών προς την SNCM της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως για την περίοδο από την κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως προς τη Γαλλική Δημοκρατία, η οποία έγινε στις 3 Μαΐου 2013, έως τις 23 Ιουλίου 2013. Κατά την Επιτροπή, από τα αποσπάσματα τραπεζικών λογαριασμών της SNCM συνάγεται ότι, κατά την περίοδο αυτή, οι γαλλικές αρχές προέβησαν σε τρεις μηνιαίες καταβολές προς την SNCM, των 6 130 160 ευρώ η καθεμία.

111. Στο ανταπαντητικό της υπόμνημα, η Γαλλική Δημοκρατία δεν αμφισβητεί το γεγονός αυτό, πράγμα που επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

112. Πλην όμως, η αναστολή της καταβολής της σχετικής με τη συμπληρωματική υπηρεσία αντισταθμίσεως έπρεπε να εφαρμοσθεί ήδη από την κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως προς τη Γαλλική Δημοκρατία, δηλαδή από τις 3 Μαΐου 2013, όπως επιτάσσει το άρθρο της 3, παράγραφος 4. Όπως παρατηρεί η Επιτροπή, δεν υφίσταται καμία ένδειξη, ούτε καν ισχυρισμός των γαλλικών αρχών, περί του ότι οι προβλεπόμενες καταβολές έναντι συμπληρωματικής υπηρεσίας για το διάστημα μεταξύ 3 Μαΐου 2013 και 23 Ιουλίου 2013 ανεστάλησαν ή ακυρώθηκαν. Ούτε γίνεται μνεία ανακτήσεως από τις γαλλικές αρχές ποσών που φέρονται ως καταβληθέντα κατά την περίοδο αυτή.

113. Κατά συνέπεια, παραλείποντας να ακυρώσει εμπροθέσμως όλες τις καταβολές ενισχύσεων οι οποίες αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 1, η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις της από το άρθρο 3, παράγραφος 4, της επίδικης αποφάσεως.

Γ — *Επί της τρίτης αιτιάσεως, σχετικά με την παράλειψη πληροφορήσεως της Επιτροπής*

114. Δεδομένου ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν έλαβε εμπροθέσμως τα αναγκαία μέτρα προς ακύρωση της καταβολής των ενισχύσεων στο μέλλον και προς ανάκτηση των ήδη καταβληθέντων ποσών ενισχύσεων, παρέβη επίσης την υποχρέωσή της προς πληροφόρηση της Επιτροπής περί των μέτρων τα οποία λήφθηκαν εντός των δύο μηνών που ακολουθούν την κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως, όπως της επιτάσσει το άρθρο 5 της επίδικης αποφάσεως.

115. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέλειψε ακόμη και να απαντήσει στις παρατηρήσεις και στις αιτήσεις παροχής διευκρινίσεων που της είχε απευθύνει η Επιτροπή σε συνέχεια της απουσίας οποιασδήποτε επικοινωνίας από μέρους των γαλλικών αρχών.

116. Παραθέτω, για παράδειγμα, την επιστολή της Επιτροπής προς τη μόνιμη αντιπροσωπεία της Γαλλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της 20ής Σεπτεμβρίου 2013, με την οποία αυτή διαμαρτυρήθηκε για το γεγονός ότι οι παρατηρήσεις και αιτήσεις της προς παροχή διευκρινίσεων «δεν [είχαν] τύχει καμιάς απαντήσεως» και ότι «με τη λήξη […] των διαφόρων προθεσμιών που είχαν ταχθεί από την [επίδικη απόφαση], οι γαλλικές αρχές δεν [είχαν] αποστείλει προς τις υπηρεσίες της Επιτροπής *το παραμικρό έγγραφο* προς ενημέρωσή τους για την υλοποίηση της εν λόγω [α]ποφάσεως» [50]. Οι γαλλικές αρχές απάντησαν στην υπομνηστική αυτή επιστολή με καθυστέρηση δύο μηνών, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 29ης Νοεμβρίου 2013.

VI – **Επί των δικαστικών εξόδων**

117. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

50 — Η υπογράμμιση δική μου.

118. Η Επιτροπή ζήτησε εν προκειμένω να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα η Γαλλική Δημοκρατία, η οποία, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, ηττάται. Η Γαλλική Δημοκρατία πρέπει συνεπώς να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

VII – **Πρόταση**

119. Επομένως, βάσει των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

1) Παραλείποντας να λάβει εμπροθέσμως όλα τα αναγκαία μέτρα προς ανάκτηση από τη Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA των κρατικών ενισχύσεων που κρίθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την εσωτερική αγορά με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/435/ΕΕ της Επιτροπής, της 2ας Μαΐου 2013, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.22843 (2012/C) (πρώην 2012/NN) που χορήγησε η Γαλλία στη Société Nationale Maritime Corse Méditerranée και την Compagnie Méridionale de Navigation, παραλείποντας να ακυρώσει εμπροθέσμως όλες τις καταβολές ενισχύσεων που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 1, και παραλείποντας να πληροφορήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, περί των μέτρων που ελήφθησαν σε συμμόρφωση προς την εν λόγω απόφαση, η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 288, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και από τα άρθρα 3 έως 5 της εν λόγω αποφάσεως.

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.